

Hjørring Kommune

Revurdering af miljøgodkendelse af kvægbruget på Tagsighedevej 73

§ 41

Lov nr. 1572 af
20. december 2006
om miljøgodkendelse
mv. af husdyrbrug

Dato for gyldighed
27. januar 2016

Teknik og Miljø
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 72 33 67 30
teknik-miljoe@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk
09.17.18-K08-7-15

Indholdsfortegnelse

1.	Revurderingens omfang	4
1.1.	Resumé	4
1.2.	Sagens forløb, herunder offentlighed	5
1.3.	Klagevejledning m.v.....	5
1.4.	Næste revurdering	5
1.5.	Ophør.....	6
1.6.	Baggrunden for revurderingen.....	6
1.7.	Revurderingens indhold og vurderinger	6
2.	Redegørelser og vurderinger vedr. BAT	7
2.1.	BAT-niveauet og BAT for staldindretningen	7
2.2.	BAT for fodringen.....	8
2.3.	BAT for opbevaring og håndtering af husdyrgødningen	9
2.4.	BAT for fosforindhold i husdyrgødningen	9
2.5.	BAT for udbringning/anvendelse af husdyrgødning	10
2.6.	BAT for forbrug af energi og vand	10
2.7.	BAT vedr. management.....	11
3.	Totalbelastningen med ammoniak af nærliggende natur.....	12
3.1.	Ammoniakfordampning og naturområder	12
4.	Vurderinger vedrørende Lugt.....	14
5.	Øvrige krav og vilkår	15
6.	Bilag.....	16

1. REVURDERINGENS OMFANG

1.1. Resumé

Husdyrbruget Tagsighede I/S på Tagsighedevej 73, 9800 Hjørring, der er ejet af Kaj og Flemming Bach Olesen, har en miljøgodkendelse, der er fra 7. december 2005, og som er meddelt efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven¹.

En miljøgodkendelse skal revurderes første gang efter 8 år. Kommunen skal først og fremmest vurdere, om virksomheden er tidssvarende i forhold til de teknikker og teknologi, der kan give den mindste belastning af natur og miljø. Revurderingen omfatter alt i alt:

- Anvendelsen af den bedste, tilgængelige teknologi (BAT)
- Bedriftens totale belastning med ammoniak af værdifuld natur i nærområdet

Kommunen vurderer, at totalbelastningen af nærmeste Natura 2000-område (kategori 1-natur) ikke overstiger de gældende grænseværdier²

Kommunen vurderer, at der ikke er baggrund for at stille krav vedrørende lugt fra anlægget.

Kommunens yderligere vurderinger har medført:

- påbud om anvendelse af bedre teknologi (BAT), for at få nedsat bedriftens udledning af ammoniak fra stalde.
- påbud der på forskellig måde nedsætter risikoen for forurening af jord eller vandmiljø.
- påbud om en reduktion af totalbelastningen med ammoniak af nærliggende særligt værdifuldt natur (kategori 2-natur), da de gældende grænseværdier p.t. er overskredet.

Følgende er en kortfattet gengivelse af de nye **vilkår**:

- Ophør (*vilkår 1.5.1.*)
- Etablering af skrabere på spalter i kostalden (*vilkår 2.1.1.*)
- Husdyrholdets sammensætning og staldsystemer (*vilkår 2.1.2.*)
- Håndtering af gylle (*vilkår 2.3.1.*)
- Opbevaring af olie og kemikalier (*vilkår 2.7.1.*)
- Beredskabsplan (*vilkår 2.7.2.*)
- Maksimal ammoniakfordampning (*vilkår 3.1.1.*)

¹ Lov nr 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse

² Bekendtgørelse 1283 af 08-12-2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Nogle af de nævnte vilkår kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer og vilkår vedr. fodring er overholdt, skal gødningsregnskabet kunne forevises.
- Når Kommunen på tilsyn forlanger det, skal eventuelle afvigende værdier i gødningsregnskabet i forhold til standardværdier kunne dokumenteres ved f.eks. effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner og afregninger fra mejeri.
- Logbog, servicefaktura eller lignende, der dokumenterer, at skraberer er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på kommunens forlangende. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbogen med angivelse af årsag og varighed.
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

I Bilag 1 ses en samlet oversigt over de eksisterende og nye vilkår, som kommune vil have fokus på i sit miljøtilsyn fremover.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i godkendelsen eller de nye, påbudte vilkår.

1.2. Sagens forløb, herunder offentlighed

Hjørring Kommune sendte et oplæg om revurdering til ejeren den 27. februar 2015, som den 15. april 2015 indsendte de ønskede oplysninger til kommunen. Kommunen annoncerede revurderingen på hjemmesiden den 28. april 2015, med en frist for bemærkninger den 19. maj 2015.

Der indkom ingen bemærkninger i denne første høringsfase.

Udkastet til kommunens afgørelse – resultatet af revurderingen – blev den 21. december 2015 sendt til en række interessenter og til ejer. Ejer blev samtidig varslet om de nye og de ændrede vilkår. Høringsfristen for offentligheden og for ejer var i begge tilfælde 18. januar 2016.

Der indkom ingen bemærkninger til udkastet. Manglende skema omkring husdyrholdets sammensætning er dog indsat i balag 1.

Den endelige revurdering inklusive påbud om de nye og ændrede vilkår, blev meddelt ejer den 27. januar 2016. Samme dag blev den endelige revurdering udsendt til en række interessenter.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ejer kan selv kan klage over kommunens afgørelse – dvs. revurdering - indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

Klagen skal indsendes til Natur- og Miljøklagenævnet via Klageportalen, som der findes et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klagen skal være modtaget senest den 24. februar 2016.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver et gebyr på 500 kroner. Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen.

1.4. Næste revurdering

Næste regelmæssige revurdering skal ifølge loven finde sted efter senest 10 år, dvs. i 2026.

1.5. Ophør

Vilkår:

1.5.1. Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspreddning. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen, så der kan aftales en forsvarlig nedlukningsplan.

1.6. Baggrunden for revurderingen

Husdyrbruget Tagsighede I/S på Tagsighedevej 73, 9800 Hjørring, der er ejet af Kaj og Flemming Bach Olesen, har en miljøgodkendelse, der er fra 7. december 2005, og som er meddelt efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven³.

En miljøgodkendelse skal revurderes første gang efter 8 år. Kommunen skal først og fremmest vurdere, om virksomheden er tidssvarende i forhold til de teknikker og teknologi, der kan give den mindste belastning af natur og miljø (BAT = Bedste, tilgængelige teknologi).

Ejer skal redegøre for BAT på 6 områder, som kommunen derefter vurderer, nemlig:

- Staldindretning
- Fodring
- Opbevaring og behandling af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning
- Forbrug af vand og energi
- Management, dvs. hvordan bedriften ledes og styres i forhold til miljø og natur

Vurderingen kan føre til, at der stilles nye krav til bedriften (vha. vilkår).

Derudover skal kommunen vurdere:

- Bedriftens totale belastning med ammoniak af værdifuld natur i nærområdet
- Om der er baggrund for at stille krav om en mindre emission af lugt fra anlægget

1.7. Revurderingens indhold og vurderinger

I de følgende afsnit gives en detaljeret beskrivelse af kommunens vurderinger og af de eventuelle nye eller ændrede vilkår, kommunen påbyder som følge deraf. BAT-vurderingerne er ikke opdelt i de 6 BAT-områder nævnt ovenfor, men alle områderne er dækket ind i kapitel 2.

De vilkår, som kommunen har fastsat, vil være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Ofte vil ejer skulle dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet i afsnit 1.1. sammen med oversigten over alle nye og ændrede vilkår.

³ Lov nr 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse

2. REDEGØRELSER OG VURDERINGER VEDR. BAT

2.1. BAT-niveauet og BAT for staldindretningen

Vilkår:

2.1.1. Der skal etableres skrabe anlæg og foretages effektiv skrabning af spalterne i kostalden. Skraberen skal være monteret og i drift senest et ½ år efter revurderingsdato.

2.1.2. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Husdyrtyper, antal dyr, staldsystem samt gødningssystem – har stor indflydelse på, hvor stor fordampningen af ammoniak fra anlægget bliver.

I oversigten nedenfor ses, hvilke husdyrtyper, bedriften er godkendt til. Antallet af dyr og staldsystemer fremgår ligeledes. Antallet af årsdyr holder sig inden for den eksisterende miljøgodkendelses rammer. Pga. af ændrede omregningsfaktorer for dyreenheder (DE) gennem årene, svarer godkendelsens 303 DE til 318 DE i dag. Den tilladte produktion af slagtesvin på ejendommen er ophørt, således at der i dag udelukkende er kvægbrug med i alt 238 DE.

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser	Antal årsdyr	DE
Årskøer, tung race. Sengestald m. spalter (ringkanal)	Malkekøer		135	180
Årsopdræt, tung race. Bindestald med riste	Ungdyr	6 mdr – kælvning	101	48,1
Småkalv, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Ungdyr	0 – 6 mdr	34	9,19
Tyrekalv, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Ungdyr	40 – 55 kg	64	0,63
Dyreenheder i alt				237,92

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det skal bemærkes, at alle eksisterende staldafsnit indgår i vurderingen og dermed i de nedenstående beregninger.

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Kommunen har foretaget denne beregning af BAT-niveauet for produktionen:

	Antal årsdyr	Vejledende ammoniakemission	
		Kg N/ år / dyr	kg N/år
Malkekøer i eksisterende stalde	135	9,80	1.323,00
Kvier i eksisterende stalde	101	3,99	402,59
Småkalve	34	1,89	64,19
Tyrekalve	64	0,82	3,10
Den samlede fordampning af ammoniak fra anlæg må maksimalt være (=BAT-niveauet)			1.792,88

Det tiltag, der er fastlagt i vilkåret ovenfor har en reducerende effekt på fordampning af kvælstof fra anlægget. Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet, at der – med det nævnte tiltag – vil være en emission fra produktionen på 1.704 kg N/år.

BAT kravet i forhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) er dermed overholdt. Kommunen vurderer dermed, at der ikke er behov for at stille vilkår om yderligere BAT- tiltag vedr. staldindretning frem til næste revurdering. I denne vurdering er indgået hensyn til de eksisterende stalde alder og staldsystemer samt en afvejning af forholdet mellem miljøeffekt og omkostninger.

2.2. BAT for fodringen

Mængden af råprotein i kvægets foder har stor betydning for, hvor meget kvælstof, der ender med at være i husdyrgødningen. Meget kvælstof i husdyrgødningen giver større fordampning af ammoniak fra stalde, lagre og i marken ved udbringning.

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT, at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det, at visse fodertilsætninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det BAT, at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase – for at få reduceret fjerkræs og slagtesvins fosforudskillelse.

BREF-dokumentet omhandler alene slagtesvin og fjerkræ og ikke kvæg og lign. Idet koen er en drøvtygger, kan de forhold der er nævnt i BREF-dokumentet ikke ukritisk overføres til en kvægproduktion. Således er det f.eks. ikke muligt at anvende fytase eller syntetiske aminosyrer. I de senere år har der imidlertid været øget forsknings- og rådgivningsmæssig fokus på fosfor og fordringsnormen for fosfor er reduceret. Gennem foderplanlægningen er der ligeledes fokus på indholdet af såvel fosfor som protein i foderblandingen.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ejers valg af fodringsteknikker med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det bedriften lever op til kravene til BAT vedr. fodring.

2.3. BAT for opbevaring og håndtering af husdyrgødningen

Vilkår:

2.3.1. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest et ½ år efter revurderingsdato.

Der er stillet vilkår vedr. pumpning af gylle for at undgå spild og dermed risiko for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

Kommunen vurderer, at vilkårene om ikke-faste pumpeanlæg samt beredskabsplan vil være afgørende for at forebygge en utilsigtet forurening af det nærliggende vandløb.

Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnlige af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at foretage en behandling af husdyrgødning på bedriften under visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ejers foranstaltninger vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT på området.

2.4. BAT for fosforindhold i husdyrgødningen

For husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg, skriver Miljøstyrelsen bl.a. i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om fosfor. Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof, vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, der ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgangning i biogasanlæg.

For så vidt angår optimering af fosforudnyttelsen ved fodring af malkekvæg, vil mange fodermidler i praksis have et fosforindhold, der overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Fodermidternes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Adgang til foderanalyser for fosfor kunne i praksis give mulighed for at planlægge tildelingen af fosfor mere præcist, men

manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold betyder, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargin i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, der tager hensyn hertil.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger.

2.5. BAT for udbringning/anvendelse af husdyrgødning

Al gylle udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan, og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførselen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Kommunens vurdering af BAT i forhold til udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen skriver i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning. De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen konkluderer, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Kommunen finder derfor, at det ansøgte lever op til kravene til BAT vedr. udbringning af husdyrgødning.

2.6. BAT for forbrug af energi og vand

Der findes ikke BAT-krav vedrørende forbrug af energi og vand i BREF (2003) eller i Miljøstyrelsens retningslinjer. Der forefindes ikke normtal for forbrug af energi og vand i forskellige bedriftstyper, idet forbruget vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, hvorfor det ikke er muligt påbyde vilkår om konkrete, målbare reduktioner.

I henhold til BREF er det med henblik på at reducere energiforbruget BAT at anvende naturlig ventilation. Når der anvendes mekanisk ventilation er det BAT at optimere udformningen af ventilationssystemet samt at undgå modstand gennem hyppig eftersyn og rengøring af ventilationssystemet. Det er desuden BAT at anvende lavenergibelysning.

Ligeledes er det med henblik på at reducere vandforbruget BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrensere efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager.

Ansøger har oplyst (gengivet i kursiv):

Der er dagslysstyring på udendørs belysning og timer på lys i staldafsnittene. Der er sensorer på hovedparten af den udendørs belysning, hvilket reducerer elforbruget til lys. Der anvendes lavenergi-belysning. Der etableres dagslysstyring i den nye kostald, således at lyset automatisk slukker, når der er tilstrækkeligt dagslys. I staldafsnittene slukkes lysene manuelt ved arbejdstids ophør. Der er ikke lys i staldene om natten. I stalden er der vågelys med få armaturer om natten.

Der er installeret et cip vaskeanlæg, så mest mulig af vandet fra rengøring af malkeanlæg bliver genbrugt. Det bevirker også, at der bruges mindre kemikalier til rengøring, samt brugt mindre energi på opvarmning af vaskevandet.

Der foretages jævnlig kalibrering af drikkevandsinstallationer med henblik på reduktion af vandforbruget. Vaskevand fra malkeanlæg anvendes til rengøring af malkestald. Kølevand fra mælkekøling (ca. 1 l pr. kg mælk) anvendes til drikkevand til køerne. Staldene rengøres normalt én gang årligt.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers tiltag med henblik på reduktion af energi- og vandforbruget med BREF-dokumentet vurderer kommunen, at bedriften lever op til BAT. Hjørring Kommune gør endvidere opmærksom på, at det er en fast del af det regelmæssige miljøtilsyn på alle husdyrbrug og virksomheder, at presse på og inspirere til en løbende reduktion af energi og vand.

2.7. BAT vedr. management

Vilkår:

- 2.7.1. Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges senest et ½ år efter revurderingsdato.
- 2.7.2. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, der viser, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for eksterne miljø. Planen skal være kendt af de ansatte, og skal holdes ajour.

Nedenfor ses ejers redegørelse for management og egenkontrol. Ejers egen redegørelse er gengivet i kursiv.

- *Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres*
- *Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1.april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).*
- *Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov*
- *Der udarbejdes EndagesFoderKontrol (EFK).*
- *Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.*
- *Der er fast dyrlægeaftale.*
- *Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke.*
- *Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.*
- *Køletanken tæthedsprøves hvert år af et autoriseret kølefirma.*
- *Der er lavet beredskabsplan, således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt.*
- *Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.*
- *Staldafsnittene er tilkoblet alarmanlæg.*

- Ved påfyldning af marksprøjte sikres at der ikke sker overløb.
- Der er vandforsyning fra lukket system.
- Der leveres mælk til Arla og produktionen er dermed omfattet af kvalitetsprogrammet Arlagården, der stiller en række krav til de daglige rutiner på ejendommen.

Der er stillet vilkår om, at kommunens regulativ for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. Hensigten er at minimere risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

Der er stillet vilkår om, at der skal foreligge en opdateret beredskabsplan. Den nævnte beredskabsplan for bedriften, beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v. Hensigten er at begrænse de miljømæssige konsekvenser i tilfælde af et uheld.

Ansøger har indsendt en beredskabsplan, som kommunen har vurderet lever op til det ønskede formål.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Det vurderes at ejeren i forhold til management og egenkontrol lever op til kravet om BAT.

3. TOTALBELASTNINGEN MED AMMONIAK AF NÆRLIGGENDE NATUR

3.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Vilkår:

3.1.1. Kravet om en maksimal total belastning med ammoniak på højst 1,0 kg N/ha/år i nærmeste særligt udvalgte naturområde (kategori 2-natur) som udgangspunkt skal opfyldes i forbindelse med næste større renovation af et af staldafsnittene.

Godkendelsesbekendtgørelsen fastlægger grænser for, hvor meget ammoniak fra et husdyrbrug, der må lande på nærliggende Natura 2000-områder (kategori 1-natur) og på nærliggende, særligt udvalgte naturområder (kategori 2-natur). Dette "totaldepositionskrav" skal husdyrbruget stilles overfor, også når der foretages en revurdering.

Kravet i forholdt til de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) maksimalt en total deposition af ammoniak på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Kravet i forhold til kategori 2-natur er maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Beregninger af bedriftens samlede fordampning af ammoniak fra stalde og lagre er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Denne er på 1.704 kg N/år. Beregningerne bygger på de aktuelle data vedr. bedriften og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Det nærmeste Natura 2000-områder ligger mere end 5,5 km nord for bedriften. Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område.

Kategori 2-natur er højmoser, lobeliesøer og heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha. I nærheden af ejendommen er der registreret 3 kategori 2-overdrev, se kortet på næste side. Den totale deposition med ammoniak i naturpunkterne er beregnet af ansøgningssystemet og fremgår af tabel 1 herunder.

Tabel I: Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter.

Naturpunkt	1	2	3
Naturtype	Overdrev	Overdrev	Overdrev
Natur-kategori	2	2	2
Totalbelastning fra stald og lager (<i>Nudrift</i>) (kg N/ha per år)	3,9	0,7	0,7
Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)	2,0	0,4	0,4
Tilladt totalbelastning (kg N/ha per år)	1,0	1,0	1,0
Afstand fra stald og lager til naturpunkt [^] (m)	73	272	268

[^]Afstand fra stald og lager er opgivet som kortest afstand fra nærmeste stald/lager til naturpunktet.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet, at der er en ammoniakdeposition i naturpunkt 1 på 2,0 kg N/år, som det også fremgår af tabel 1. Det tiltag, der er fastlagt i vilkåret i afsnit 2.1. "BAT-niveauet og BAT for staldindretningen" samt ophør af slagtesvineproduktionen, har en reducerende effekt på fordampning af kvælstof fra anlægget, der betyder at ammoniakdepositionen i naturpunktet næsten halveres, se tabel 1.

Totaldepositionen i forhold til kategori 2 naturen i naturpunkt 1 er dog fortsat overskredet, hvorfor ansøger har undersøgt yderligere tekniske tiltag, der kunne foretages på bedriften, nemlig fast overdækning af gylletanke. Ansøgers vurderinger og beregninger fremgår af følgende (*med kursiv*):

Der er derfor regnet på om deponeringen kan reduceres yderligere, via overdækning af gyllebeholdere. Omkostningseffektiviteten ved etablering af overdækning på gyllebeholdere lever da ikke op til kravene for BAT som er maksimalt 100 kr/kg N (se tabel), og jeg mener derfor ikke at det kan blive et krav at etablere dette.

Da der ikke kan leves op til kravene for deponering af ammoniak til kategori 2 natur, og det efter proportionalitetsprincippet ikke er BAT at lave yderligere miljøtiltag, skal levetiden for ejendommen vurderes. Ejer og jeg vurderer levetiden af staldene, til at være 30 år. Dette skyldes, at en udvidelse ikke vil være mulig, og det vil derfor være det nuværende dyrehold, som skal betale for de nuværende stalde. Da gælden på disse bygninger først vil være tilbagebetalt om 30 år, må dette forventes at være levetiden for bygningerne.

Gyllebeholder	Ammoniaktab kg N/år	Deposition til natur kg N	Pris/kg N reduceret
Stor	1.565,54	1,9	135 kr.
Lille	1.686,80	2,0	681 kr.
Begge	1.543,49	1,9	208 kr.

Ansøgers vurdering af omkostningerne ved den undersøgte alternative mulighed accepteres af kommunen, hvorfor tidsfristen, der skal stilles til opfyldelse af totaldepositionskravet, sættes til tidspunktet hvor de eksisterende staldanlæg er udtjent, jf. Miljøstyrelsens vejledning. En renovering vil til den tid kræve et tillæg til miljøgodkendelsen, hvori totaldepositionskravet skal være overholdt. Hvis der er tale om en delvis renovation af det samlede anlæg, vil der i den forbindelse skulle aftales en plan for kravets opfyldelse.

4. VURDERINGER VEDRØRENDE LUGT

Kommunen er i en revurdering forpligtet til at forholde sig til lugtforholdene. Omfanget af lugt hænger tæt sammen med vejrforhold, dyretype, antal dyr og staldindretning.

Miljøstyrelsen har imidlertid ikke udmeldt BAT-standardvilkår herunder BAT-emissionsgrænseværdier for lugt. Der er heller ikke i eksisterende BREF-dokumenter peget på godkendte teknologier, der kan reducere lugt. Desuden har kommunen ikke kendskab til teknologier eller teknikker, der med sikkerhed kan reducere lugt – og som kunne lægges til grund for et BAT-krav.

Kommunen kan i forbindelse med en revurdering give virksomheden påbud om nye og ekstra tiltag. Dette skal dog være begrundet i en væsentlig forurening, hvor der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse, jf. bekendtgørelsen § 40, stk.2 ^[1]. Det er Hjørring Kommunes vurdering at ingen af de nævnte begrundelser er relevante i denne sag.

Endelig slår Miljøstyrelsen fast, at myndighedernes ændrede holdning til, hvor stor en påvirkning, forurening eller gene, der er acceptabel, ikke kan begrunde påbud om skærpede vilkår i forbindelse med en revurdering. De større afstandskrav, der i de senere år er indført i forbindelse med etablering eller udvidelse af husdyrbrug, er et eksempel på en sådan ændret holdning.

^[1] § 40, stk 2 i Bekendtgørelse 1283 af 08-12-2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

5. ØVRIGE KRAV OG VILKÅR

Flere af vilkårene i den eksisterende miljøgodkendelse er irrelevante. Nogle af dem fordi kravene siden er indarbejdet i lovgivningen, andre fordi de nye vilkår i praksis erstatter de eksisterende. En revurdering giver desværre ikke mulighed for at ophæve vilkår i en eksisterende godkendelse. Dette vil kræve et særskilt tillæg til godkendelsen.

I Bilag 1 har kommunen derimod samlet de vilkår fra den eksisterende miljøgodkendelse, som kommunen vil fokusere på i miljøtilsynet fremover. De nye og de ajourførte vilkår i denne revurdering indgår naturligvis også i denne oversigt.

6. BILAG

Bilag 1. Oversigt over vilkår

I oversigten er medtaget de vilkår, som kommunen vil fokusere på i miljøtilsynet fremover.

Husk at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i godkendelsen eller de nye, påbudte vilkår.

Relevante vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse

- Ingen

Vilkår i denne revurdering

Ophør (vilkår 1.5.1.)

Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredding. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

Etablering af skrabere på spalter i kostalden (vilkår 2.1.1.)

Der skal etableres skrabe anlæg og foretages effektiv skrabning af spalterne i kostalden. Skraberen skal være monteret og i drift senest et ½ år efter revurderingsdato.

Husdyrholdets sammensætning og staldsystemer (vilkår 2.1.2.)

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og stalddtype	Staldafsnit	Vægt-/aldersgrænser	Antal årsvdyr	DE
Årskøer, tung race. Sengestald m. spalter (ringkanal)	Malkekøer		135	180
Årsopdræt, tung race. Bindestald med riste	Ungdyr	6 mdr – kælving	101	48,1
Småkalv, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Ungdyr	0 – 6 mdr	34	9,19
Tyrekalv, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Ungdyr	40 – 55 kg	64	0,63
Dyreenheder i alt				237,92

Håndtering af gylle (*vilkår 2.3.1.*)

Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest et ½ år efter revurderingsdato.

Opbevaring af olie og kemikalier (*vilkår 2.7.1.*)

Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges senest et ½ år efter revurderingsdato.

Beredskabsplan (*vilkår 2.7.2.*)

Der skal udarbejdes en beredskabsplan, der viser, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for eksterne miljø. Planen skal være kendt af de ansatte, og skal holdes ajour.

Maksimal ammoniakfordampning (*vilkår 3.1.1.*)

Kravet om en maksimal total belastning med ammoniak på højst 1,0 kg N/ha/år i nærmeste særligt udvalgte naturområde (kategori 2-natur) som udgangspunkt skal opfyldes i forbindelse med næste større renovation af et af staldafsnittene.